

**Matkaraportti opinto-ohjaaja Merja Manninen ja erityisopettaja Satu Rissanen
Gradia/ Schildtin lukio, maaliskuu 2025.**

Portugal: Leiria, Escola Secundaria de Francisco Rodrigues Lobo

Vierailumme keskeiset tavoitteet:

Matkamme tavoitteena oli päästä seuraamaan yhteistyökoulumme ES Francisco Rodrigues Lobo psykologien, erityisopettajien ja opettajien opetus- ja ohjaustyötä Portugalin Leirian lukiokoulutusta Escola Secundaria de Francisco Rodrigues Lobo -koulussa. Koulu on yhteistyökumppanimme Erasmus+ -ohjelman kautta.

Yhteistyökoulullamme psykologit tekevät opinto-ohjaajan työhön verrannollista työtä.

Vierailimme kolme työpäivää Job Shadowing- jaksolla tutustuen, osallistuen ja vaihtamalla kokemuksia sekä ajatuksia niin opiskelusta Portugalissa kuin

Suomessakin. Tavoitteenamme oli seuraamisen lisäksi verkostoitua, vahvistaa

kansainvälisyystaitoja sekä parantaa kielellisiä ja kulttuurillisia valmiuksia. Tapasimme

opiskelijoita ja keskustelimme heidän kanssaan, kerroimme oppitunneilla itsestämme

ja Suomesta englanniksi. Keskustelimme paljon, tutustuimme koulun apulaisrehtoriin,

tuen koordinaattoriin ja opettajiin sekä erityisesti psykologeihin (opo Suomessa) ja

erityisopettajaan. Viimeisenä iltanamme söimme päivällisen Erasmus koordinaattori Alcinda Guilartin kanssa.

Portugalin kielen oppitunti 27.3.2025 opettaja Vanda, opiskelijat, Merja ja Satu

Alcinda Goulart, saksan ja englannin opettaja sekä koulun Erasmus koordinaattori

Psykologit Catarina ja Celia, sekä Merja ja Satu.

Pääsimme näkemään ja kokemaan ES Francisco Rodrigues Lobo koulun arjen. Saimme osallistua oppitunneille, erityisopetukseen ja ohjaukseen. Kuulimme koulun henkilökunnan kokemuksia työstä ja käytännöistä ja jaoimme vastaavasti tietoa meidän koulumme käytännteistä, opettamisesta, ohjauksesta ja erityisopetuksesta. Koko matka oli täynnä monipuolista vertaisoppimista ja verkostoitumista.

Vierailumme sujui pääsääntöisesti ennalta sovitun ohjelman mukaisesti, mutta kuten koulumaailmassa yleensäkin oli myös tilanteesta johtuvia poikkeamia, esim. oppituntien muuttuminen sairauksien ja sijaisjärjestelyjen vuoksi. Muutoksista huolimatta saimme ohjelman aina sovittua ja vierailu onnistui mielestämme. Pystyimme jakamaan tietoa Suomesta ja omasta koulustamme sekä tietysti niin tärkeitä Gradian tuliaisista eli Pandan suklaata ja lakritsaa kaikille meitä opastaneille sekä opiskelijoille.

Mitä matkasta seuraa:

Vastavierailu on jo sovittu alustavasti. Saamme kaksi-kolme heistä vastavierailulle Schildtin lukioon lukuvuonna -25–26. Tämä tieto vahvistui vierailumme lopuksi. Lisäksi yhteistyötämme tiivistää entisestään meillä tällä hetkellä olevat vaihto-opiskelijat ja koulustamme kevään -25 viidenneksi jaksoksi vaihtoon lähtevät kaksi opiskelijaa. Yhteistyö koulujemme välillä tulee jatkumaan myös tulevaisuudessa.

Miten vierailu palveli omaa asiantuntijuuttamme opinto-ohjaajana ja erityisopettajana:

Opinto-ohjaajana sain tietoa Portugalin opinto-ohjauksesta. Opiskelijat ovat jo kouluun tullessaan valinneet yhden kolmesta polusta. He opiskelevat joko yliopistoon suuntaavasti, luonnontieteitä ja insinööritieteitä esimerkiksi silmällä pitäen. Tai ammatillisesti suuntautuneesti, käytännöllisemmin ja pitkiä harjoittelujaksoja tehden. Kolmas vaihtoehto on opiskella taidepainotteisesti, muun muassa kuvataide tai musiikkiprojekteihin painottuen. Tämä valinta tehdään melko nuorena. Valintaa on mahdollista muuttaa opintojen aikana, mutta silloin toisena vuotena aloitetaan ikään kuin alusta. Jatkosuunnitelmia pohditaan psykologien johdolla yksilöohjauksessa ja tuntimuotoisesti. Lisäksi ohjauksen teemoja on sisällytetty eri oppiaineiden sisältöön. Osallistuimme esimerkiksi englannin kielen tunnille, jonka aihe oli jatko-opinto ja urasuunnitelmat.

Erityisopettajana sain tietoa Portugalin erityisopetuksesta ja opiskelun tasosta erityisopetuksessa. Erityisopetuksessa pyritään yksilöllisiin ratkaisuihin, mutta millä tasolla, se riippuu paljon opettajasta. Yhtenäistä oikeutta saada riittävä määrä myös aineenopetuksen apua ja tukea ei ole niin tarkasti määritelty kuin Suomessa. Erityisopetus on pääosin segregoitunutta eli opiskellaan pienryhmissä, eikä opiskelijalle voitu taata varmasti tukea myös aineenopettajalta isossa ryhmässä muiden mukana, toisin kuin meillä täällä Suomessa.

Yhteistä niin Schildtin lukiolle kuin vierailukoulullekin oli opettajuuden samankaltaisuus ja opiskelijoista välittäminen. Opiskelija on keskiössä ja opiskelijan tuntemus välittyi kaikessa siinä mihin pääsimme tutustumaan. Esimerkiksi poissaoloihin puututaan heti ja soitetaan samana päivänä kotiin, jos selvitystä ei ole annettu aamun aikana tai etukäteen.

Miten koimme vaihdon vaikuttavuuden:

Tapaamme lukiossamme myös kansainvälisiä vierailijoita ja tämä vaihtojakso antoi meille lisää itseluottamusta sekä rohkeutta osallistua, oppia ja myös varmuutta pärjäämisestä vieraassa opiskeluympäristössä eri kulttuurissa. Voimme kuvitella lähtevämme myös opiskelijaryhmän kanssa vastaavalle vierailulle.

Meistä kumpikin koki saavansa itseluottamusta omaan työhönsä. Meillä ohjaus ja erityisopetus on hyvin organisoitua ja toteutettua. Kokemus vahvisti kiinnostustamme kansainvälisyyteen, projekteihin ja kehittämiseen liittyen. Oli avartavaa havainnoida erilaisia ja samanlaisia toimintatapoja. ES Francisco Rodrigues Lobo koulun arjessa tehtiin joustavasti muutoksia suunnitelmiin ja toimintatapoihin tilanteiden mukaan. Lounasta opettajat ja opiskelijat viettävät päivittäin tunnista kahteen toistensa kanssa jutellen viihtyisissä kahviloissa. Sosiaalisuus on muutoinkin arvossaan. Aamuisin opettajat tervehtivät meitä (ja toisiaan) poskisuudelmin ja kuulumisia kysellen. Välitön tunnelma, lämpö, kiinnostus ja ajan antaminen luovat hyvää ilmapiiriä myös luokkatilanteisiin. Opiskelijat eivät olleet tunneilla näkyvästi kännyköillä ja paperikirjat sekä vihkot olivat käytössä. Opettajat ja opiskelijat ovat vähemmän läppäreillä ja puhelimilla ja enemmän läsnä toistensa kanssa. Opiskelijat osallistuivat enemmän. Miten mekin osaisimme pysähtyä enemmän pieniin kohtaamisen hetkiin kiireisen suorittamisen keskellä?

Olemme keskustelleet havainnoista ja opitusta kollegoiden ja työkavereiden kanssa. Olemme myös nostaneet opetuksessa huomioita opiskelijoille ja haastaneet rohkeammin osallistumaan. Hyviä käytänteitä pyrimme jalkauttamaan oman työyhteisön toimintaan keskustelun ja huomioiden esille nostamisen kautta. Suosittelemme lämpimästi kansainvälistä toimintaa kaikille.